

B'.

ΡΟΜΠΕΡΤ ΜΠΡΑΟΥΝΙΓΚ

I am made up of an
intense life

R. BROWNING

Ὁ Ρόμπερτ Μπράουνιγκ ἐγεννήθη στὸ Λονδίνο, τὸ Μάη τοῦ 1812. Οἱ πρῶτοι κοντινοὶ τοῦ πρόγονοι δὲν εἶχαν μόνο ἀγγλικό, ἀλλὰ καὶ σκωτσέζικο, γερμανικό, κροελικό — μερικοὶ νομίζον καὶ ἑβραϊκό ἀκόμα — αἷμα στὶς φλέβες τους. Ἡ φύσις ἐπομένως τὸν εἶχε προκαταβολικῶς προορίσει νὰ γίνῃ ὁ κοσμοπολίτης πὺν κατοπιν ἐνσυνειδήτως ἔγινε. Κι' ἀπὸ τὸν πατέρα καθὼς κι' ἀπ' τὴ μητέρα του ἐκληρονόμησε τὴν καλλιτεχνικὴ προδιάθεση. Ὁ πατέρας του ὅταν ἦταν ἀκόμα πολὺ νέος — ἀπὸ μῖσος πρὸς τὴ σκλαβιά, ἓνα μῖσος πὺν γεννιόταν μέσα του γιὰ κάθε μορφὴ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας καὶ καταπίεσεως — εἶχε φύγῃ ἀπὸ τὶς δυτικὲς Ἰνδίες κι' ἔτσι πέταξε ἓνα ἔξασφαλισμένο καὶ ἄνετο μέλλον καὶ τὰ χάλασε καὶ μὲ τὴν οἰκογένειά του. Κι' αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι ἀντὶ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν κλίση του στὴ ζωγραφικὴ, ἀναγκάστηκε γιὰ νὰ συντηρηθῇ νὰ πάρῃ μιὰ θέσιν στὴν Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας. Στὶς ὥρες ὅμως πὺν δὲν εἶχε ἐργασία καταγινώσκουσα — καὶ μὲ ἀξιοσημεῖωτη καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα — τὴν ζωγραφικὴν, τὴν ποίησιν καὶ τὴν κριτικὴν καὶ μελετοῦσαν ὥστε ἀπόχτησε σωστὴ πολυμάθεια. Γι' αὐτὸ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἀποχρωματισμός τοῦ ἐλαιολάδου.

Τὸ ἐμπόριον τῶν ἐκλεκτῶν ἐλαιολάδων ὀπαιτεῖ ὅπως ταῦτα ἔχουσι χροῖμα μᾶλλον ἀχρῶδες, γεῦσιν εὐχάριστον, ὄσφραμα τοῦ καρποῦ καὶ διαφάνειαν. Ἐνεκα τῆς προσιμῆσεως ταύτης τοῦ ἐμπορίου, ἀνεζητήθησαν διάφορα μέσα διὰ τὸν ἀποχρωματισμὸν τοῦ βαθέος κτρινοῦ ἐλαίου εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὅστε νὰ γίνηται ὄχρῶν, δηλαδή νὰ πλησιάσῃ τὸ χροῖμα, τὸ ὁποῖον ζητεῖ, ὡς εἶπομεν, τὸ ἐμπόριον.

Τὰ ἔλαια τῶν θερμῶν κλιμάτων ἔχουσι βαθύτερον χροῖμα καὶ αὐτὰ κυρίως ἀφορᾷ ὁ ἀποχρωματισμός. Μόλιον ὅτι εἰμεθι ἐναντίον τοῦ τεχνητοῦ ἀποχρωματισμοῦ, ἔστω καὶ καλῶς γινομένου, διότι πάντοτε ἀφαιρεῖται τὸ ὄσφραμα τοῦ ἐλαίου, ἐν τούτοις θὰ ἀναφέρωμεν τὰς κυριώτερας μεθόδους πρὸς ἀποχρωματισμὸν τοῦ φαγωσίμου ἐλαιολάδου. καθόσον πρέπει νὰ κάμνομεν διάκρισιν μεταξὺ τῶν μεθόδων τοῦ ἀποχρωματισμοῦ βροσσίμου ἐλαίου καὶ τῶν μεθόδων πρὸς ἀποχρωματισμὸν τοῦ διὰ τὴν βιομηχανίαν προωρισμένου ἐλαίου.

Μία ἀπὸ τὰς πλέον ἀπλῆς μεθόδους πρὸς ἀποχρωματισμὸν τοῦ ἐλαίου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλέον ἐπιζητούσης διὰ τὴν ποιότητά αὐτοῦ εἶνε νὰ τίθηται τὸ ἐλαῖον εἰς λευκὰς δαλίνας φιάλας καὶ νὰ ἐκτίθηται ἐπὶ τινος ἡμέρας εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Τὸ ἔλαιον ἢ τίθεται εἰς τὰς φιάλας ὡς ἔχει ἢ ἀναμιγνύεται προσηρομένως μὲ ὕδωρ ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ ἡμιον τοῦ βάρους του καὶ ἀναταράσσεται.

Ἐλαιον τοιοῦτοτρόπως διαχειρισθὲν εἶνε ἀληθές ὅτι ἀποχρωματίζεται μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ ὥστε νὰ γίνηται λευκόν, ἀλλ' ἀποκτᾷ γεῦσιν δυσάριστον ὑπενθυμίζουσαν τὴν τοῦ ταγγοῦ ἐλαίου.

Ἄλλη μέθοδος μᾶλλον περίπλοκος, μακρὰ δὲ καὶ δαπανηρὰ εἶνε ἡ τοῦ καθηγητοῦ Brunner βασιζομένη εἰς τὸν ἀνθρακα καὶ τὸν αἰθέρα. Εἶνε δὲ αὕτη ἡ ἐξῆς:

Εἰς τὸ ἔλαιον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀποχρωματισθῶμεν, χένο-

μεν κορμιούχον ὕδωρ καὶ τὸ ἀναταράσσομεν ἰσχυρῶς ἐπὶ τινα χρόνον μέχρις ὅτου γένη γαλάκτωμα. Κατόπιν ὀπίσσωμεν ξυλάνθρακα χονδροκομμένον 2 μέρη πρὸς 1 μέρος ἑλαίου καὶ τὸ θερμαίνομεν εἰς θερμοκρασίαν κατωτέραν τῶν 100° ἕκ. Τούτου γενομένου, τὸ θέτομεν εἰς εἰδικήν συσκευὴν καὶ τὸ ἐκχυλίζομεν ἐν ψυχρῷ δι' αἰθέρος, τὸν ὁποῖον κατόπιν, θερμαίνοντες δι' ἀτμολόστρου, ἀποσιάζομεν καὶ τοιοῦτοτρόπως μένει τὸ ἔλαιον ἀποχρωματισμένον.

Ἡ μέθοδος αὕτη δὲν ἀξίζει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει ὑπὸ τῶν βιομηγάνων, καθόσον εἶνε δαπανηρὰ καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ποιότητα καὶ δὲν δύναται κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ικανοποιήσῃ τὸν ἐπιχειρηματιαν ἢ ἐπὶ πλέον ἀξία, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐλάμβανε τὸ ἔλαιον διὰ τοῦ ἀποχρωματισμοῦ τούτου. Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει καὶ ὁ ἀποχρωματισμὸς τοῦ ἑλαίου διὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, καθόσον καταστρέφεται ἡ ποιότης αὐτοῦ.

Ὁ Ἀλέξανδρος Μπιζάρης βεβαίως ὅτι ἔλαβε καλὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸν ἀποχρωματισμὸν τοῦ ἑλαιολάδου ὄψας εἰς 500 μέρη ἑλαίου 70 μέρη ὕδατος, εἰς τὸ ὁποῖον προηγουμένως προσέθεσε 50 μέρη κόνεως καολίνης (λευκοῦ τῆς Ἰταλίας) καὶ ἀναταράξας τὸ ὅλον μίγμα.

Διὰ τὸν ἀποχρωματισμὸν τοῦ ἑλαίου δυναμέθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ διάλυμα τίτλου 19 ομοῦ ὑπεροξειδίου τοῦ ὕδρογόνου (eau oxygénée).

Ἐπολείεται προσέτι νὰ ἀναφέρωμεν τὸν ἀποχρωματισμὸν τοῦ ἑλαίου διὰ τοῦ διττοξειδίου τοῦ ἀζώτου (biossido di azoto), τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς τὸ δραστικώτερον καὶ τὸ καλλίτερον ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε προιαθέντων μέσων.

Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑποβάλλωμεν τὸ ἔλαιον εἰς ὀξύμα διττοξειδίου τοῦ ἀζώτου, τὸ ὁποῖον δέσχηται διὰ τῆς μάζης τοῦ πρὸς ἀποχρωματισμὸν ἑλαίου. Μετὰ τὴν ἐπήρσειαν ταύτην τοῦ ἀερίου χύνεται τὸ ἔλαιον εἰς πύθον καὶ μένει ἐν ἡρεμίᾳ καὶ ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἀέρα (εἰς ἀνοικτὸν δοχεῖον) ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Τὸ διττοξειδίου τοῦ ἀζώτου δυναμέθα εὐκόλως νὰ παρασκευάσωμεν προσβάλλοντες διὰ νιτρικοῦ ὀξέος τεμάχια

τῶν μετάλλων, χαλκοῦ, μόλυβδου, ψευδαργύρου κτλ. διὰ τὴν παρασκευὴν διπτοξειδίου τοῦ ἀζώτου, ὕδατος, ὕδατος, ὕδατος θεωρεῖται ὡς τὸ καταλληλότερον μέταλλον.

Ὁ καθηγητὴς Ἀδόλφος ἐδοκίμασε τὴν μέθοδον ταύτην γὰρ ὅτι εἶναι ἰκανοποιημένος. Τὸ ἔλαιον διὰ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ διπτοξειδίου τοῦ ἀζώτου ἀποχρωματίζεται τελείως χωρίς νὰ ἀποκτῇ κακὴν ὁσμὴν. Παρατήρησε μόνον ὅτι τὸ ἔλαιον θολοῦται, τοῦθ' ὅπερ καταβιβάζει τὴν ἐμπορικὴν τὸν ἀξίαν καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν κατεργασίαν ταύτην ἐπέβαλλε τὸ ἔλαιον εἰς δυῶλον, διότι ἄλλως ὅ,τι ἐκέρδιεν ἐκ τοῦ ἀποχρωματισμοῦ τὸ ἔλαιον ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς διαυγείας του.

Τὰ τοιούτοισι κατεργασθέντα ἔλαια, ὅπως καὶ τὰ προηγουμένα, δύνανται μετὰ τὴν κατεργασίαν τὸν νὰ υποβληθῶσιν εἰς πλῆθος διὰ τῆς ἐδοκίμης πρὸς τοῦτο οὐσκειῆς.

Ὅσα μέχρι τοῦδε ἐξεθέσαμεν περὶ τοῦ ἀποχρωματισμοῦ τῶν ἐλαίων ἀφορῶσι τὰ χημικὰ μέσα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ εἶνε ἡμέτερα, διότι ἄλλως καταιετιέμενοι τὸ ἔλαιον. Ἦδη μεταβίβουμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν φυσικῶν ἢ μηχανικῶν μέσων. Ταῦτα θεωροῦμεν ὡς τὰ καταλληλότερα διὰ τὸν ἀποχρωματισμὸν φαρμακικοῦ ἔλαιου. Ὡς τοιοῦτον μέσον οὐκ ἐπιλέγομεν τὴν χρῆσιν τοῦ ζωικοῦ ἀνθρακός, τὸν ὁποῖον μεταχειρίζομεθα εἰς κόκκους, θέτομεν δὲ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βάμβακος τοῦ δυλιστήριου, ὥστε τὸ ἔλαιον πρὸ τῆς διυλίσεώς του νὰ διέρχεται σιρόμα ζωικῶν ἀνθρακός μᾶλλον ἢ ἡλιτον παχύ. Ὁ ζωικός ἀνθραξ, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ εἶνε κωπός καὶ ἀτηλλαγμένος κακῆς ὁσμῆς, ἀποχρωματίζει τὸ ἔλαιον μέχρι τινός (ἀναλόγως τοῦ ἀρχικοῦ χρώματος τοῦ ἐλαίου) καὶ συγχρόνως τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν δυσοσμίαν ἢ τὸ ἄρωμα. Διὰ τοῦ ζωικοῦ λοιπὸν ἀνθρακός δυνάμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν κακὴν ὁσμὴν τοῦ ἐλαίου, μὲν ὅτι ὁσμήν τινος τοῦ ἐλαίου προερχόμενα ἀπὸ ἀκαθαρσίαν τοῦ ἐλαιουργείου ἢ τοῦ καρποῦ δυκολόωτατα, ἵνα μὴ εἴπωμεν οὐδαμῶς, ἐξαλείφονται. Ἐνταῦθα κρίνομεν καλὸν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἀποχρωστικῶν μέσων εἶνε συγχρόνως καὶ διορθωτικὰ τῆς γέσεως αὐτοῦ.

Ἐλαιον ἀποχρωματισθὲν διὰ ζωικοῦ ἀνθρακός πῆζει εἰς ὀλί-

ρους βαθμούς κάτωθεν τοῦ συνήθους ἔλαιον, καὶ διὰ τοῦτο τὸ τοιοῦτον ἔλαιον χρησιμοποιεῖται διὰ τὰ ὀρολόγια ἢ δι' ἄλλης ἐπιμηχανάς.

οὐς λεπτιὰς δυνάμειθα νὰ ἀναμίξωμεν ἔλαιον χρωματισμένον μεθ' ἑξοχίας ἀνοικτότερον χροῶμα ἀλλὰ τῆς αὐτῆς ποιότητος.

Προκειμένου ὅμως νὰ ὑποβάλῃ τις ἐκλεκτὸν ἔλαιον εἰς ἀποχρωματισμὸν ἐπὶ βλάβῃ τῆς ποιότητός του καλλίτερον εἶνε νὰ ἀφίγη αὐτὸ ὅπως ἔχει. Κατὰ τὴν γνώμην μίς ὁ ἀποχρωματισμὸς δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς προΐμου συλλογῆς τοῦ καρποῦ καὶ τῆς ἀμέσου κατεργασίας αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο συλλέγομεν τὰς ἑλαίας ὀλίγον ἄωρον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃσιν σχηματῆσαι χρωστικὰς οδοίας, καὶ ὑποβάλλομεν αὐτὰς εἰς διαφόρους βαθμοὺς ἀλέσεως καὶ εἰς κλασματικὰς πιέσεις. Τὸ ἔλαιον ἐκάστης πιέσεως τίθεται χωριστὰ καὶ πλύνεται μεθ' ἕλαιου ὕδατος διὰ τῆς ἰδιαίτης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σκοκευῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Μεταφορὰ τοῦ ἔλαιου.

Ἡ μεταφορὰ τοῦ ἔλαιου καὶ ἡ ἕλη, ἐκ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ κατασκευάζονται τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δοχεῖα, ἔχουσι μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἔλαιου, καθόσον ἀκάθαρτον δοχεῖον ἢ ἐξ ἀκαταλλήλου ἕλης κατασκευασμένον δύναται νὰ μεταδώσῃ κακὴν ὁσμὴν ἢ ἄλλως πῶς νὰ βλάβῃ τὸ ἔλαιον.

Ἡξεύροντες ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ περιβάλλοντος ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἔλαιου, ὀφείλομεν νὰ μὴ ἐνεργῶμεν τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους πολὺν θερμοῦς ἢ πολὺν ψυχροῦς, ἀλλ' εἰς ἐποχὴν ὁροσερᾶν καὶ εἰς θερμοκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρᾶς κνωυανόμενῃν μεταξὺ + 10° ἕως + 12° ἑκατ. Διὰ τοῦτο, ἂν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ θέρους παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη νὰ μεταφέρωμεν ἔλαιον, ἡ μεταφορὰ γίνεται τὴν νύκτα. Τὰ ἐκλεκτὰ ἔλαια δὲν μεταφέρονται, ἂν προσηγουμένως δὲν διανυγασθῶσι καὶ καθαρῶσι καλῶς, διότι ἀποστελλόμενα κωπὰ θολοῦνται καὶ προδιατίθενται εἰς τάγγισιν. Οἷαοδήποτε ποιότητος φρυγῶσιμον ἔ-